



ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАН УКРАЇНИ»
(ДНУ «ЦІМТ НАН України»)

ПОЛОЖЕННЯ
про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державній науковій
установі «Центр інноваційних медичних технологій НАН
України»

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора
ДНУ «ЦІМТ НАН України»

від « 08 » 08 2025 р. № 178

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
ДНУ «ЦІМТ НАН України»

Протокол засідання
від « 08 » 08 2025 р. № 7

КИЇВ – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Державній науковій установі «Центр інноваційних медичних технологій НАН України» (далі - Положення) визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітньо-наукової програми на третьому рівні вищої освіти (далі – ОНП) в Державній науковій установі «Центр інноваційних медичних технологій НАН України (далі – Центр).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 (із змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (із змінами), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.2023 р. № 1134); Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. № 502); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 р. № 686, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 27.03.2025 № 512; Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015); Статуту Центру та Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Державній науковій установі «Центр інноваційних медичних технологій НАН України».

1.3. Дане Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Центру

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість – 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин («пара»).

Акредитація – оцінювання освітньо-наукової програми та освітньої діяльності Центру за цією програмою на предмет відповідності встановленим стандартам та вимогам, а також досягнення заявлених заявлених у програмі результатів навчання.

Атестація – встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Гарант освітньої програми – це науковий працівник Центру, який/яка працює за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньо-наукової програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі, який несе відповідальність за якість та інноваційні конкурентні переваги освітньо-наукової програми.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Здобувач освіти – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована через індивідуальний навчальний план роботи аспіранта/здобувача.

Індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії. Містить дві складових: індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи. Індивідуальний навчальний план формується на основі навчального плану і повинен містити перелік дисциплін за вибором в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити наукову, професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу здобувача. Тривалість семестру визначається навчальним планом та графіком освітньо-наукового процесу.

Навчальний план підготовки доктора філософії (обсягом 30—60 кредитів ЄКТС) – документ, що містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та кількість годин, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Предметна область – частина наявних знань людства, що виокремлюється за ознакою спорідненого змісту. Предметні області поділяються на широкі (галузі знань), деталізовані (спеціальності, предметні спеціальності, спеціалізації), міждисциплінарні (на перетині предметних областей кількох спеціальностей чи галузей знань).

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних навчальних закладах є подібними чи порівнюваними між собою.

Програмні результати навчання – стандартизований набір тверджень, які виражають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми;

Профіль програми – невід’ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння всіма основними зацікавленими особами (стейкхолдерами): здобувачами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми підготовки та основа для створення навчального плану.

Студентоцентрований підхід – розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітньо-наукового процесу. Студентоцентрований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу, забезпечення адекватної вибіркової частини дисциплін, участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу в Центрі;

Ступінь – кваліфікація вищої освіти, що, як правило, присвоюється після успішного завершення освітньої програми на певному циклі/рівні вищої освіти.

2. УМОВИ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Рішення про започаткування (розширення) провадження освітньої діяльності Центру на відповідному рівні вищої освіти або за освітньою програмою, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, на відповідному рівні вищої освіти приймається Вченою радою Центру за підтримки Президії Національної академії наук України.

2.2. Центр має право розробляти ОНП та реалізовувати освітню діяльність у галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю І2 «Медицина» (накази МОН: від 20.05.2025 № 62-л, від 27.06.2025 № 107-л).

2.3. За розробку ОНП відповідає відповідна група забезпечення спеціальності. За реалізацію – група забезпечення освітньої діяльності.

2.4. Склад групи забезпечення спеціальності та групи забезпечення освітньої діяльності формується з числа висококваліфікованих наукових працівників Центру, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності; затверджується наказом директора Центру на підставі рішення Вченої ради. До складу групи забезпечення спеціальності на громадських засадах можуть включатись (за згодою) представники зацікавлених сторін, потенційні роботодавці та ін.

2.5. Затвердження нової ОНП передбачає проведення таких процедур:
– розроблення проєкту ОНП;

- розміщення проєкту ОНП на офіційному веб-сайті Центру;
- проведення опитувань/обговорень;
- затвердження проєкту ОНП на засіданні Вченої ради;
- введення в дію наказом директора Центру;
- розміщення затвердженої ОНП на офіційному веб-сайті Центру;
- підготовка методичного забезпечення ОНП.

2.6. Формування запиту до Президії Академії наук України щодо отримання відповідного рішення на отримання ліцензії на започаткування (розширення) провадження освітньої діяльності та формування ліцензійної справи покладається на відділ науково-організаційної роботи та інформації Центру.

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Структура ОНП:

– **Титульний аркуш** (емблема (знак), повна та скорочена назва установи, назва ОНП, ID бази ЄДЕБО, назва рівня вищої освіти, назва ступеня, що присвоюється, шифр та назва галузі знань, шифр та назва спеціальності, дата і номер протоколу засідання Вченої ради, дата і номер наказу директора введення в дію, місце (місто), рік видання);

– **Розробники освітньо-наукової програми** (посада, науковий ступінь, вчене звання, почесне звання членів групи забезпечення спеціальності);

– **1. Профіль освітньо-наукової програми** визначається її метою, загальними та фаховими компетентностями, що мають бути досягнуті в результаті навчання, програмними результатами навчання з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти (за наявності) та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС і складається з наступних підрозділів:

– **Загальна інформація** (повна назва наукової установи, рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність, назва освітньо-наукової програми, форми здобуття вищої освіти, освітня кваліфікація, академічні права випускників, тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми, наявність акредитації, цикл/рівень, передумови, мова викладання, термін дії освітньої програми, Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми).

– **Мета освітньо-наукової програми** (чітко визначені очікування від програми, які відображають, аспірант має отримати в результаті її проходження).

– **Характеристика освітньої програми**

1) Опис предметної області:(об'єкт вивчення та діяльності, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології, інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати) Складники предметної області за відсутності Стандарту мають відповідати певним критеріям спеціальності І2 «Медицина».

2) Орієнтація програми (освітньо-наукова).

3) Форма навчання (очна (денна, вечірня), заочна).

4) Основний фокус освітньої програми та спеціалізації (може бути різним, залежно від спеціальності та цілей програми, зазначаються ключові слова, які можуть використовуватися для опису та ідентифікації тем дисертацій аспірантів).

– Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання (зазначаються професії згідно з Національним класифікатором України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та/або International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-O8; подальше навчання (за наступним рівнем вищої освіти, участь у постдокторських програмах).

– Викладання та оцінювання (стиль навчання, концепції, принципи, методи і методики теорій передачі знань іншим; способи і методи дослідження освітніх програм; освітні оцінювання, тестування та вимірювання).

– Програмні компетентності (при формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього науковця. Програмні компетентності описуються за видами: інтегральні, загальні, спеціальні визначають специфіку ОНП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та наукову підготовку потенційного працівника. Інтегральні та загальні компетентності (ЗК) визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями, спеціальні (фахові) компетентності (СК) враховують Стандарт (за наявності), а також пропозиції зацікавлених сторін: державних органів, підприємств, організацій роботодавців, професійних асоціацій, випускників тощо.

– Програмні результати навчання (ПРН) (формулюються відповідно до Стандарту, за його відсутності мають бути чіткими і однозначними, чітко окреслювати зміст вимог до випускника відповідної ОНП відповідно до очікуваної професійної діяльності за професією.

– Ресурсне забезпечення реалізації програми (стисла характеристика кадрового, матеріально-технічного та інформаційно-методичного забезпечення).

– Академічна мобільність (порядок забезпечення національної та міжнародної мобільності, навчання іноземних здобувачів вищої освіти).

– **2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність**

2.1. Перелік компонент ОНП (обсяг освітньої складової ОНП встановлюється в межах від 30 до 60 кредитів ЄКТС; перелік обов'язкових освітніх компонентів повинен включати в себе всі складові навчального процесу, що забезпечують досягнення визначених програмних результатів навчання, обсяг вибіркового компонентів має бути не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС ОНП).

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми (графічне представлення структури ОНП, що показує логічні зв'язки між її складовими та послідовність їх вивчення).

3. Форми атестації здобувачів наукового ступеня доктора філософії (відповідно до чинного законодавства).

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми (таблиця, що показує, як конкретні освітні компоненти (наприклад, навчальні дисципліни, курсові роботи, практики) сприяють формуванню у здобувачів вищої освіти певних програмних компетентностей.)

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми.

6. Перелік нормативних документів, на яких базується програма.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації ОНП визначається «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ДНУ «Центр інноваційних медичних технологій НАН України»». Для конкретизації планування навчального процесу складається розклад. У розкладі обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для ОНП та зміст варіативної частини на кожен семестр.

4.2. Моніторинг ОНП здійснюють для встановлення рівня досяжності визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження. Моніторинг зазвичай здійснює група забезпечення спеціальності. До нього можуть долучати експертів: наукових та науково-педагогічних працівників професіоналів-практиків, здобувачів вищої освіти, роботодавці та інші зовнішні експерти (за попередньою згодою). Суттєвим

елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок від зацікавлених сторін.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня вищої освіти ОНП здійснюється шляхом проведення анкетування, бліц-опитувань тощо за ініціативи гаранта ОНП, членів групи забезпечення освітньої діяльності.

За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається на розгляд до Вченої ради Центру.

Основні критерії забезпечення якості ОНП:

- виконується відповідно до Статуту Центру;
- сприяє виконанню місії та досягнення її цілей Центру;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та практики, сприяють досягненню цілей ОНП;
- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї ОНП;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання третього рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та рівень освіти;
- практична робота, що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи.

4.3. Перегляд ОНП з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

4.3.1. Оновлення ОНП.

ОНП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) по мірі необхідності. Діючи, затверджену, ОНП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОНП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або групи забезпечення спеціальності;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик тощо.).

4.3.2. Модернізація ОНП.

Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Зміна виду ОНП також є модернізацією.

Модернізацію ОНП проводиться:

– з ініціативи керівництва Центру, відділу науково-організаційної роботи та інформації, в разі отримання незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;

– з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на ОНП;

– за наявності висновків про недостатньо високу якість ОНП за результатами різних процедур оцінювання якості ОНП;

– з ініціативи групи забезпечення спеціальності з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. Бажано залучати до модернізації освітніх програм представників ключових роботодавців, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти Центру, так і незалежних). Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням. Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи гаранта ОНП в разі її значного оновлення. Значним вважають оновлення ОНП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення затверджується Вченою радою та вводиться в дію наказом директора Центру.

5.2. Усі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради та затверджуються наказом директора Центру.

5.3. При затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність.